

Heldere stralen van opvoedende genade

*13 overdenkingen
over de opvoedende genade in de
diverse huishoudingen van God*

Hein de Haan

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding Titus 2: 11-14	5
2. Genade, Goedertierenheid & Mensenliefde van God	7
3. Het Volle Licht Gaat Aan!	9
4. Wij Verschijnen Met Christus	11
5. Goddeloosheid & Wereldse Begeerten Verzaken	13
6. Eerste Wereldse Beginselen	15
7. Geniet Van De Wegvluchtende Wereldse Beginselen	17
8. Bezadigd, Rechtvaardig & Godvruchtig Leven	18
9. Gelukkige Hoop Van Zijn Verschijning	20
10. Tuchtiging Als Opvoeding	22
11. Verschijning Van De Gelukkige God	24
12. Het Eigen Volk Van God	26
13. Volijverig In Goede Werken	28

1. Inleiding Titus 2: 11-14

We gaan nu Titus 2: 11-14 doordenken. Wat gebeurt er dan? We worden dan midden in het heldere schijnsel van de opvoedende genade geplaatst.

Veel gelovigen hebben nauwelijks kijk op genade van God die praktisch doorwerkt in het dagelijks leven van een gelovige. Daar waar er wel enig zicht op die actuele genade van God is gaat men er toch nog altijd van uit dat dit alleen beperkt is tot de tijd waarin wij nu leven.

Genade wordt veelal alleen actueel gezien binnen de Gemeente, het Lichaam van Christus. Men acht het vrijwel uitgesloten dat genade er al was voor de Gemeente. Onze tijd wordt vaak benoemd als de tijd van genade. *'Pas op'*, is dan de waarschuwing, *'als de tijd van genade voorbij is, breekt de tijd van Gods toorn aan'*.

Juist dit gedeelte in Titus toont ons heel helder dat genade veel en veel ruimer is. Het begint feitelijk al direct met de verklaring dat de genade van God is verschenen, redding brengend aan alle mensen. Hier geldt geen enkele beperking. Geen beperking tot de Gemeente, het Lichaam van Christus. Geen beperking tot het volk Israël en de volkeren. Geen beperking tot het Nieuwe Verbond. Heel simpel staat daar *'alle mensen'*.

Wanneer we echter de tekst van dit gedeelte voortdurend letterlijk blijven volgen, zullen we tot de conclusie moeten komen dat deze brief niet specifiek gericht is tot de Gemeente, het Lichaam van Christus. Ik beperkt me echter tot deze vier genoemde verzen. Het zal heel duidelijk worden dat de gelovigen van het Nieuwe Verbond worden aangesproken en dat heel nadrukkelijk hier gesproken wordt over het volk Israël.

2 Timotheus 3:16 Elk Schriftwoord is van God ingegeven en is ook nuttig om te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid,

Dit is een wezenlijk uitgangspunt van al mijn studies. Ik heb in deze serie dan ook eerst de geestelijke toepassing. Telkens als de letterlijke uitleg van de tekstplaats wijst op het Nieuwe Verbond en Israël noem ik het wel even met de verwijzing naar de directe uitleg aan het eind. Daarna ga ik weer direct door met de geestelijke toepassing.

Na deze inleiding deel ik de serie in als volgt:
De serie geestelijke toepassingen vallen onder serie A.
De serie direct letterlijke uitleggingen vallen onder serie B.

Onder serie A:

2. Genade, Goedertierenheid & Mensenliefde van God
3. Het Volle Licht Gaat Aan!
4. Wij Verschijnen Met Christus
5. Goddeloosheid & Wereldse Begeerten Verzaken
6. Eerste Wereldse Beginselen
7. Geniet Van De Wegvluchtende Wereldse Beginselen
8. Bezadigd, Rechtvaardig & Godvruchtig Leven
9. Gelukkige Hoop Van Zijn Verschijning

Onder serie B:

10. Tuchtiging Als Opvoeding
11. Verschijning Van De Gelukkige God
12. Het Eigen Volk Van God
13. Volijverig In Goede Werken

Dat was alvast punt 1, de indeling van ons Bijbelgedeelte.

2. Genade, Goedertierenheid & Mensenliefde van God

Na punt 1 in de vorige studie komt vanzelfsprekend punt 2 uit serie A aan de orde. Dat is de serie geestelijke toepassingen. We beginnen met Titus 2: 1-14.

Titus 2: 1 Kom uit voor datgene wat met de gezonde leer strookt.

*Titus 2: 11 De genade van God is **VERSCHEENEN**, redding brengend aan alle mensen,*

Titus 2: 12 om ons op te voeden, zodat wij, de goddeloosheid en wereldse begeerten verzakende, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven,

*Titus 2: 13 verwachtede de zalige hoop en **DE VERSCHIJNING** van de heerlijkheid van onze grote God en onze Redder, Christus Jezus,*

Titus 2: 14 die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid, en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken.

Als de gezonde leer verkondigt wordt (vers 1) gaat het heldere licht schijnen. Welk helder licht gaat er dan schijnen? Nou, dat is wat hier in vers 11 is weergegeven met dat de genade van God is ‘*verschenen*’. We hebben de neiging om over de inhoud van dat werkwoord “*verschijnen*” heen te stappen. Wat betekent dit eigenlijk? Het houdt in dat het licht is aangegaan. Gods licht is helder gaan schijnen en dat stelt in de eerste plaats de genade van God centraal.

Over wat de gezonde leer is heeft elke kerk zijn eigen denkbeelden. Ieder heeft wel weer wat anders dat ze uitermate van belang achten om daar de nadruk op te leggen. Meestal wordt deze kreet “*de gezonde leer*” opgevoerd om de mensen in het gareel te houden met regels en wetten. Nu blijkt hier dat de Schrift zelf ook een uitgesproken idee heeft over wat de gezonde leer is. Die gezonde leer heeft het heldere licht van Gods genade, dat schijnt in deze wereld, helemaal centraal staan.

Hetzelfde Griekse werkwoord dat hier gebruikt wordt voor het laten schijnen van het heldere licht van Gods genade, komen we een aantal verzen verderop opnieuw tegen.

*Titus 3: 4 Toen de goedertierenheid en mensenliefde van onze grote God en onze Redder Jezus Christus **VERSCHEEN**,*

De gezonde leer stelt niet alleen de genade centraal maar ook de goedertierenheid en mensenliefde van onze grote God en onze Redder Christus Jezus. Wow! Jazeker, niet alleen de goedertierenheid en mensenliefde van onze grote God, maar ook die van onze Redder Christus Jezus, die verscheen. Die goedertierenheid en mensenliefde is dus grandioos gaan stralen. God heeft echt iets voor ons in petto dat puur gezond is. Hij omringt ons met Zijn genade. Zijn goedertierenheid is elke dag weer nieuw en Hij houdt zo intens van ons. Die liefde werkt Hij uit dwars door Zijn Zoon Christus Jezus, onze Redder. Dat is nog eens gezond! Dat is de gezonde leer!

In beide gevallen, zowel bij het licht van Gods genade als bij het licht van Gods goedertierenheid en mensenliefde, komt hetzelfde kenmerk van God voorop te staan. Bij de genade van God in 2: 11 wordt het volle licht geworpen op het feit dat God alle mensen redt. Tja, daar heeft toch zeker niemand van terug? Bij Gods goedertierenheid en mensenliefde wordt het felle spotlicht gericht op onze Redder Christus Jezus, door wie onze grote God dit uitwerkt. Prijst God!

Taaltechnisch is het van wezenlijk belang om te zien dat de uitdrukking ‘*alle mensen*’ in Titus 3: 4 onmogelijk aan het werkwoord ‘*verschenen*’ gekoppeld kan worden. De uitdrukking ‘*alle mensen*’ is hier uitsluitend te verbinden aan het werkwoord ‘*heilbrengend*’, of ‘*reddend*’. Letterlijk gaat het hier dus over de verschenen genade van God, die alle mensen redt. Dus, let hier even goed op de letterlijke Bijbeltekst. Die geeft dus beslist niet aan dat die goedertierenheid en mensenliefde alleen maar aan alle mensen verschenen is. Het geeft aan dat het alle mensen redt! Prijst God!

De gezonde leer houdt dus in dat we een goed zicht hebben op wie onze grote God is en wat Hij werkt door de Redder, Christus Jezus. Ja, de gezonde leer tekent dus de Zoon van God als de Redder van alle mensen. De almachtige grote God heeft alle touwtjes in handen en Hij werkt die redding van allen dwars door Zijn Zoon. Die absolute waarheid van de gezonde leer geeft ons ook de zekerheid dat Zijn opvoeding (de opvoedende genade) beslist doel zal treffen.

Het licht van Gods genade straalt en daarmee tevens het licht van Gods goedertierenheid en mensenliefde. Dat openbaart hoe God in Zijn genade werkt, namelijk dwars door Zijn Zoon, en ook waar Hij naartoe werkt, de redding van alle mensen.

Het helder en duidelijk stralend schijnen blijft in dit hoofdstuk nog wel even centraal staat. De opvoeding door Gods genade werkt namelijk heen naar het moment dat het volle licht in al zijn grootsheid zal stralen en schitteren. Dat zal de verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en van onze Redder, Christus Jezus, zijn.

*Titus 2: 13 verwachtende de zalige hoop en **DE VERSCHIJNING** van de heerlijkheid van onze grote God en Redder, Christus Jezus,*

Opnieuw hebben we hier een afgeleid woord van deze grote lichtbron.

In 2: 11 schijnt de genade van God helder. In 3: 4 schijnt de goedertierenheid en mensenliefde van onze God. In 2: 13 resulteert dat in het groots schijnen van de heerlijkheid van onze grote God. Die heerlijkheid gaat straks alle kanten opstralen!

Genade van God werkt heen naar die verschijning van onze grote God. De goedertierenheid en mensenliefde van God werkt heen naar die verschijning van die Redder, de Redder van alle mensen. Daartoe voedt genade de gelovigen op. Daar werkt de gezonde leer naartoe.

3. Het Volle Licht Gaat Aan!

Titus 2: 1 Kom uit voor datgene wat met de gezonde leer strookt.

*Titus 2: 11 De genade van God is **VERSCHENEN**, redding brengend aan alle mensen,*

Titus 2: 12 om ons op te voeden, zodat wij, de goddeloosheid en wereldse begeerten verzakende, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven,

*Titus 2: 13 verwachtede de zalige hoop en **DE VERSCHIJNING** van de heerlijkheid van onze grote God en onze Redder, Christus Jezus,*

Titus 2: 14 die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid, en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken.

Het werkwoord 'schijnen', dat we in de verzen Titus 2: 11, 3: 4 & 2: 13 drie keer tegenkomen heeft de betekenis van 'Licht laten schijnen over of op iets'. Het stelt zaken volledig helder en duidelijk in het licht. Daardoor komen zaken als vanzelf openbaar. De duisternis kan niet anders dan verdwijnen, waar het licht komt schijnen.

Ik het klassieke Grieks heeft het gebruik van dit werkwoord de strekking van een plotseling fel licht ergens op schijnen. Het licht overvalt als het ware de duisternis. Het woord dat voor de verschijning van de Heer hier gebruikt wordt heeft ook die betekenis en wordt nogal eens als een plotselinge inval van de vijand gebruikt.

Nu, in de huidige huishouding van God is God voor deze wereld verborgen. De wereld is, wat dat betreft, dus in het duister. Voor ons als gelovigen straalt echter het heldere licht van de genade en de goedertierenheid en mensenzelfde van God.

We moeten goed beseffen wat dit praktisch betekent. Hoewel het vrijwel onmogelijk is om dit gedeelte wettisch op te vatten blijkt echter dat men in de christenheid zeer vindingrijk is om zelfs deze teksten om te buigen tot een eigen werk voor de Heer.

Men roept de gelovigen op om, nu je de Heer hebt leren kennen, de goddeloosheid en de wereldse begeerten te verzaken. We moeten, volgens de godsdienst, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven. Zet je hiervoor in. Het zal wellicht niet gelijk lukken, maar langzamerhand zal je daar met een beetje inspanning en goede wil steeds beter in worden voor de Heer.

Zal ik het maar eens ronduit zeggen? Dit heeft niets met de opvoeding door de genade van God te maken. Dit is opvoeding naar wereldse beginselen.

Colosse 2:8 Ziet toe, dat niemand je meesleept door zijn wijsbegeerte en door ijdel bedrog in overeenstemming met de tradities van de mensen, met de eerste beginselen van de wereld en niet met Christus,

Colosse 2:20 Aangezien je met Christus gestorven bent aan de eerste beginselen van de wereld, waartoe laat jij je, alsof je in de wereld leeft, geboden opleggen?

Op deze eerste beginselen van de wereld kom ik later nog wel terug.

Maar zoals onze eigen wilskracht wellicht langzamerhand wel wat vorderingen zou kunnen maken (hoewel, reken daar niet te sterk op), spreekt Paulus hier helder en duidelijk erover dat in één klap het heldere licht van de genade, de goedertierenheid en mensenzelfde van God aanging. WAPS!!!! Alles staat in het volle licht! Dat is wat genade doet.

Ja, er waren zaken in mijn leven die het daglicht niet konden verdragen. Ze krioelden in het duister rond. Er waren ook zaken verborgen, die maar niet openbaar konden komen. Onder het duister waren ze toegedekt. Het licht van Gods genade ging aan. WAPS!!!! Het duister en alle zaken van het duister moesten wijken en alles wat door het duister verborgen was gebleven kwamen in het volle licht te staan.

Stel je voor dat het heldere licht van genade niet zo werkt. Stel je voor dat de opvoeding van genade betekende dat ik heel langzaam verkeerde dingen afleer en mijn best doe om goede dingen aan te leren. Als het heldere licht van genade en het heldere licht van Gods goedertierenheid en mensenliefde zo werkt, hoe zal het dan zijn als de dag is aangebroken van de verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Redder, Christus Jezus?!!

Zal het heldere licht van Christus heerlijkheid straks bij zijn komst ook inhouden dat mensen wellicht langzamerhand zullen leren het kwaad af te wijzen en proberen het goede te doen? Wat voor een hoop is dat, als God ons dat uitzicht zou geven?

Gelovigen die zo hoog opgeven van onze eigen inzet voor God zouden eens eerlijk moeten zijn en dit ook op het uitzicht van de wederkomst van de Heer moeten plakken. Wat een ellendige toekomst zou ons dan nog wachten!!! Nee, God gebruikt in Zijn woord doorlopend deze bewoordingen om dit te beschrijven:

*2 Thessalonica 2: 8 De wetteloze.....; hem zal de Heer Jezus machteloos maken door Zijn **VERSCHIJNING**, als Hij komt. (Helder licht van Zijn komst)*

Ik kreeg een reactie op deze studie, die ik hier zeker niet onvermeld wil laten.

In vers 12 staat '*leert ons de goddeloosheid en de wereldse begeerten te verloochenen*'. Dat is wat genade (uit vers 11) doet. Zij leert ons. Waarom zou dit leren, dit opvoeden, in één moment moeten gebeuren? Dit licht van de genade straalt iedere dag. Maar ik kan met Paulus zeggen dat mijn zielse natuur veel vaker dan ik wil op z'n bek gaat (Rom. 7). En elke keer weer is daar het licht van de genade welk erover heen schijnt en mijn gedachten, gevoelens en daden in het juiste licht stelt. Ik ervaar deze opvoedende genade als een continue proces.

Mijn eerste antwoord:

Wat jij beschrijft herken ik ook. Ik ga, denk ik, elke dag wel minstens een keertje op mijn bek. Maar dat is vanuit mijn perspectief. God ziet mij in Christus perfect oftewel volmaakt. God laat Zijn licht van genade er in al zijn scherpte en helderheid op stralen en ik mag het dan ook zien. Dat doet God ook elke dag. Qua ervaring staan we dus, denk ik, helemaal niet tegenover elkaar.

Mijn tweede antwoord: Misschien is nog iets niet echt helder.

Daar waar het licht gaat stralen komt er geen kijk op het licht, maar op datgene waar het licht op straalt. We krijgen dan dus gelijk zicht op een volkomen werk van God, niet op een kleine verbetering op wat er vandaag fout ging. Nee, doordat het licht straalt krijgen we zicht op onszelf en al het werk zoals God het allang ziet en wat Bijbels gezien ook de werkelijkheid is.

Dit zien op de werkelijkheid is volgens mij die genade, die ons opvoedt. Het probleem bij dat moment waarvan wij, onszelf beoordelende, vinden dat we het er slecht vanaf hebben gebracht is dat we zelf doelen gesteld hebben, die we niet gehaald hebben en grenzen hebben aangebracht, die we overschreden hebben. Bij het stralen van het heldere opvoedende licht krijgen we geen zicht op een iets beter halen van ons doel of een iets minder overschrijden van onze grenzen, maar op het volkomen werk aan ons, waardoor we totaal nieuwe schepselen zijn, oftewel waar Christus ons leven is. Daar is geen enkel foutje meer aan.

Het licht is dus niet het doel van opvoedende genade. Het licht is het middel van opvoedende genade. Het doel is dat we volop genieten van wat God aan en in en door ons tot stand brengt. Dat genieten komt als we er dankzij het stralende licht zicht op hebben.

4. Wij Verschijnen Met Christus

Titus 2: 1 Kom uit voor datgene wat met de gezonde leer strookt.

*Titus 2: 11 De genade van God is **VERSCHEENEN**, redding brengend aan alle mensen,*

Titus 2: 12 om ons op te voeden, zodat wij, de goddeloosheid en wereldse begeerten verzakende, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven,

*Titus 2: 13 verwachtede de zalige hoop en **DE VERSCHIJNING** van de heerlijkheid van onze grote God en onze Redder, Christus Jezus,*

Titus 2: 14 die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid, en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken.

*2 Thessalonica 2: 8 De wetteloze.....; hem zal de Heer Jezus machteloos maken door Zijn **VERSCHIJNING**, als Hij komt. (Helder licht van Zijn komst)*

Als het helder licht van Christus komt oftewel: Zijn verschijning plaatsvindt, hoe zal de Heer dan die wetteloze machteloos maken? Door hem bepaalde gewoonten af te leren? Door hem te vertellen dat bepaalde gedragingen echt niet kunnen en hij dat moet afleren? En dat de Heer hem wel zal helpen bij die zware opgave?

Dat is wel de gebruikelijke 'christelijke' opvoeding.

Straks zal de Heer verschijnen op deze aarde en dat maakt de wetteloze machteloos. Punt uit. Dat is het heldere licht dat de Heer laat schijnen. Nu laat God Zijn heldere licht van genade, goedertierenheid en mensenliefde schijnen en even rigoureuus beëindigt dat de goddeloosheid en wereldse begeerten. Even rigoureuus wordt daarmee een bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig leven uitgewerkt.

Wanneer ik er moeite mee heb om dat te geloven, dan ga ik nou juist proberen die goddeloosheid en wereldse begeerten te temmen. Natuurlijk met de hulp van de Heer, maar ik neem dan toch wel zelf het voortouw. Ik ga dan ook met Zijn hulp aan de slag om bezadigd, rechtvaardig en godsvruchtig te leven. Natuurlijk met al mijn struikelen daarbij gevoegd. Dat kan ook. Maar nou eerlijk: Dan geloof ik het toch gewoon niet?

Zoals Paulus de verschijning van de Heer aan Titus en Timotheus voorstelt gezien vanaf de aarde, zo tekent hij het in Colosse voor ons als Lichaam van Christus Zijn verschijning gezien vanuit de hemel.

*Colosse 3: 2-4 Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want jij bent gestorven en je leven is verborgen met Christus in God. Wanneer Christus **VERSCHIJNT**, die ons leven is, zullen jullie ook met Hem **VERSCHIJNEN** in heerlijkheid.*

In deze wereld herkent niemand ons momenteel als gelovigen. Aan de buitenkant is er geen geestelijke herkenning. Evenals God voor deze wereld verborgen is, zijn ook wij met Christus verborgen in God. Straks komt Christus met Zijn helder licht in deze wereld stralen en dan stralen ook wij. De geestelijke herkenning is er dan wel degelijk ook aan de buitenkant.

In ons eigen leven is er wel stralend licht. Het heldere licht van Gods genade en het heldere licht van Gods goedertierenheid en mensenliefde. Dat voedt ons op. Dat betekent dat de zaken die zo prettig in het duister functioneerden, zoals goddeloosheid en wereldse begeerten, nu voor het licht moeten wijken. Dat betekent dat alle kenmerken van Christus, zoals een bezadigd (verstandig), rechtvaardig en een godvruchtig leven, nu in dit licht openbaar komen.

Bij het woordje "bezadigd" hebben we in onze rijke fantasie nogal eens een oude man voor ogen, waar je niet zoveel meer van kunt verwachten (bijvoorbeeld zo'n 70-jarige Hein). Hij heeft zijn beste tijd gehad en zit nu zijn laatste uurtjes bezadigd uit. Het Griekse woord heeft daar totaal, maar dan ook totaal niks mee te maken.

Een bezadigd leven in de Bijbel is een leven dat door een nuchter, logisch en Bijbels nadenken beheerst wordt. Het is een leven dat die dingen bedenkt die boven zijn omdat het zich bewust is dat het met

Christus gestorven is. Een bezadigd leven ziet zichzelf met Christus verborgen in God. Het heeft oog voor de Bijbelse werkelijkheid.

Zie je? Het heeft dus echt niks met onze voorstelling van een oud, ineengekrompen mannetje te maken. Hier doet het gekke feit zich voor dat iemand, die de Heer net één week kent soms verder is in de resultaten van die opvoedende genade, dan een oude wijze knar. Het heeft nou eenmaal alles te maken met het zicht hebben op de heerlijke resultaten van Gods genade. Dat zich hebben we dan weer dankzij dat stralende licht.

Titus 2: 12 om ons op te voeden, zodat wij, de goddeloosheid en wereldse begeerten verzakende, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven,

5. Goddeloosheid & Wereldse Begeerten Verzaken

*Titus 2: 12 Genade om ons op te voeden, zodat wij, de **GODDELOOSHEID** en **WERELDSE BEGEERTEN** verzakende, bezadigd, rechtvaardig en **GODSVRUCHTIG** in deze wereld leven,*

Opvoeden. Hoe gebeurt dat bij de kinderen? Wij, oftewel de ouders, zijn het, die de kinderen opvoeden. Daarbij zou het echt absurd zijn als de kinderen zelf daar ook een portie in meewerken. Die kinderen kijken ook niet van tijd tot tijd of ze al een beetje verder opgevoed zijn. Nee, het is onze zorg als ouders. Je zou kunnen zeggen dat dit hele opvoeden voor de kinderen genade is, wat aan hen verricht wordt. Zo is het in het geestelijk leven ook bij ons. Het opvoeden en alles wat het uitwerkt is Gods pakkie an. Maar we krijgen er wel zicht op, met de nadruk op “*krijgen*”. Dat is doordat het heldere licht is gaan stralen.

Het heldere licht van Gods genade is gaan schijnen in ons leven. Die plotselinge lichtglans doet de duisternis van de goddeloosheid en wereldse begeerten wijken. Het openbaart een bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig leven. Waartoe hebben we dan nog die opvoeding nodig?

Bij gelovigen die met pastorale vragen bij ons komen ontdek ik dat het vaak niet echt ontbreekt aan Bijbelkennis. Wanneer ik dan ook wijs op onze eenheid met Christus in Zijn sterven, opstanding en geplaatsd zijn in de hemelse krijg ik dan ook behoorlijk vaak ditzelfde antwoord: ‘*Ja, dat weet ik ook wel, maar.....*’.

Met dat ‘*maar.....*’ verwacht je bij Bijbelgelovige christenen dat ze tegenover deze Bijbelse waarheden nu een nog sterker Bijbels argument zouden plaatsen. Zo van: ‘*maar de Bijbel leert toch ook dat*’ Dit is echter niet wat er volgt op dit ‘*maar*’.

Men weet al die waarheden betreffende hun identiteit in Christus wel, maar daar plaatsen ze hun persoonlijke ervaring tegenover, die iets heel anders lijkt te verklaren. Ze weten het dus leerstellig wel, maar proefondervindelijk kunnen ze er niet bij. Het gezag van de persoonlijke ervaring weerspreekt het gezag van de Bijbelse waarheid.

Het laatste zal geen enkele Bijbelgelovige hardop uitspreken. Principieel staat het gezag van de Bijbel nou eenmaal boven alles. Praktisch, in hun ervaring, blijkt echter iets anders hen in de weg te zitten. Hier voedt genade ons nou juist binnen die ervaring verder op. De genade zorgt voor ervaringen die ons leren om te vertrouwen op wat allang door God in ons leven tot stand is gebracht. De genade gebruikt de ervaring van tegenstand, moeilijkheden in ons leven om nou juist meer zicht te krijgen op wat God reeds bewerkt heeft.

Dus ook die tegenstand, moeilijkheden en pijnen zijn een onderdeel van die opvoedende genade. Het zorgt er niet voor dat deze zaken in dit vers langzaam werkelijkheid worden in ons leven. Nee, genade heeft die werkelijkheid allang tot stand gebracht en het schijnt nu zo radicaal op dat volbrachte werk in ons leven. De opvoedende genade zorgt er nu dus voor dat we er ook van leren genieten.

In de zware tegenlagen van het leven, door tegenstand en verdrukking leren we te genieten van wat God allang voor ons in petto heeft. Dat is de opvoeding van genade die ons leert om te genieten van alles wat God tot stand heeft gebracht.

Vrome godsdienst ziet nou juist in deze tekst gelijk een aanwijzing om ervoor te waarschuwen dat er mensen zijn die totaal geen enkele rekening met God houden. Dat is namelijk het “*goddeloos zijn*” voor hen. De Bijbel plaatst hier echter in dit vers goddeloosheid tegenover godsvrucht, zoal het in het tweede deel van dit vers genoemd wordt.

Goddeloosheid staat tegenover godsvrucht. Letterlijk in het Grieks betekent het woord ‘*goddeloosheid*’ helemaal geen ontkenning van het bestaan van God. Het woord betekent letterlijk dat een gelovige blijkbaar in staat is God niet de eer toe te kennen die Hij als soevereine en almachtige God wel bezit.

Godsvrucht betekent nou juist dat een gelovige dat wel doet. Heel scherp gezegd: Er zijn dus godsvruchtige gelovigen en er zijn goddeloze gelovigen.

Genade werkt uit dat we het niet erkennen van de soevereiniteit buiten de deur houden. Het niet erkennen dat God zelf machtig is om Zijn werk in ons te doen, maar de opvatting dat wijzelf het werk voor Hem moeten uitvoeren is precies deze goddeloosheid. In een ongelovige omgeving zal je dus deze goddeloosheid niet zo gauw tegenkomen. Het is juist een kenmerk van een eigenmachtig vroom leven.

Precies hetzelfde zien we bij het volgende kenmerk wat genade in het leven van een gelovige uitwerkt. Het gevolg van genade is dat een gelovige de wereldse begeerten verzaakt. Opnieuw heeft de vrome godsdienst hier een eigen invulling voor.

Godsdienst creëert een eigen cultuur waarin men leeft. Men kleedt zich op een eigen manier. Men luistert naar eigen muziek. Men heeft voorschriften voor de wijze waarop men zich ontspant. Zodra iemand zich buiten die eigen cultuur begeeft wordt dat getekend als werelds. Hun eigen vorm is heilig en wat daarbuiten valt is werelds. Zo spreekt de Bijbel hier niet over.

Dit bijvoeglijk naamwoord ‘*werelds*’ komt verder in de Bijbel slechts nog één keer voor.

Hebreeën 9:1 Nu had ook wel het eerste verbond bepalingen voor de eredienst en een heiligdom voor deze WERELD.

Hier wordt letterlijk gesproken over een werelds heiligdom. Precies hetzelfde woord hier ook als bijvoeglijk naamwoord en niet, zoals het helaas wel vertaald is, als zelfstandig naamwoord.

Vrome godsdienst veroordeelt wereldse zaken. Maar dan zouden we ook consequent moeten zijn en ons dus moeten afvragen: “*Welke veroordeling zouden we hier kunnen vellen over deze instelling van God zelf, de heilige tempel in Jeruzalem?*” Nee, echt, dat is een onmogelijkheid. Dit geeft aan dat de hele emotionele, veroordelende waarde die godsdienst op deze uitdrukking ‘*werelds*’ plakt totaal geen enkele Bijbelse grond heeft.

De wereld, die hier getekend wordt is de ordelijke en harmonieuze samenhang van de dingen. De aarde waar de ethische mens structuur aan gaf wordt in de Bijbel ‘*kosmos*’ genoemd. Alle aardse zaken en aangelegenheden hebben een vaste structuur gekregen en dat geheel heeft in de Bijbel de titel ‘*kosmos*’, wat wordt vertaald met ‘*wereld*’.

De geordende structuur van de wereld (kosmos) staat tegenover chaos. Wereldse beginselen zijn dan ook beslist niet chaotisch, maar verlopen juist volgens keurig geordende banen. De door de ethische mens geordende wereld heeft duidelijke beginselen die gebaseerd zijn op het nemen van die boom van de kennis van goed en kwaad.

De allereerste wereldse beginselen worden dan ook niet gekenmerkt door wetteloosheid. Het zijn juist de keurige vrome godsdienstige regels van normen en waarden die de allereerste beginselen van de wereld genoemd worden.

Een goed onderwerp voor de volgende studie.

6. Eerste Wereldse Beginselen

Titus 2: 12 De genade van God ... om ons op te voeden, zodat wij, de goddeloosheid en wereldse begeerten verzakende, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven,

Hier spreekt Paulus over opvoedende genade, waardoor wij de goddeloosheid en wereldse begeerten verzaken en ook nog eens bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven. Vraag jij je dan ook gelijk af wat die wereldse begeerten dan wel zullen zijn? Ik weet dat ik haast als vanzelfsprekend altijd al aannam dat ik wel begreep wat werelds was en dus waar ik aan moest denken bij wereldse begeerten. Ik zeg nu: Ik had er toen niet veel van begrepen.

Eerst de vraag: “Wat is begeerte?”

Je kan de begeerte van het vlees hebben. Dat is niet zo best.
Vandaar ook het advies in Galaten 5: 16 ‘*Voldoe niet aan het begeren van het vlees*’.

Nou kan je daar lekker vleeselijk tegen gaan strijden. Dat is zoiets als een gevecht met de kolenboer. Je wordt er alleen maar smeriger van. Maar waarom zouden we dan niet naar het antwoord van de Schrift gaan?

Galaten 5: 24 ‘*We hebben het vlees met zijn ... begeerten gekruisigd*’.

Door het werk van de Heer is daar dus allang mee afgerekend. Maar Paulus is in onze tekst overduidelijk. Het gaat hier niet over de vleeselijke begeerte. Het gaat hier over de wereldse begeerte. Het gaat hier trouwens ook niet over de begeerten van je hart om bijvoorbeeld de Heer te dienen. Paulus heeft er heel bewust bij geschreven waar het wel om draait. Het Bijvoeglijk naamwoord “*wereldse*” geeft dus duiding aan hoe we deze begeerte moeten opvatten.

Willen we dus weten wat we in handen hebben met dit bijvoeglijk naamwoord “*wereldse*”, dan zullen we in de bouwstenen van de wereld of de elementen van de wereld oftewel het fundament van de wereld moeten kijken. De wereld geeft namelijk richting aan de vraag wat voor soort begeerte hier genoemd wordt.

De tweede vraag in deze studie is dan ook:
Wat verstaan we in de Schrift onder de wereld en wat is werelds?

Pakken we het fundament van de wereld, dan wordt die niet gekenmerkt door wetteloosheid. Het zijn juist de keurige vrome godsdienstige regels van normen en waarden die de allereerste beginselen van de wereld genoemd worden.

In veel van Paulus brieven maakt hij de indeling van wij (dat zijn de joden) en jullie (dat zijn de heidenen). In Galaten tekent Paulus dat het joodse volk onder de wet nog niet volwassen was en daarom dus (Mensen, let op! Daar komt die, hoor!) nog onderworpen was aan de eerste beginselen van de wereld. Dus, het joodse volk zat nog stevig onder de plak van de wereldse beginselen.

*Galaten 4: 1-5 Ik bedoel dit: zolang de erfgenaam [Israël] onmondig [niet volwassen] is, verschilt hij in niets van een slaaf, al is hij ook eigenaar van alles; maar hij staat onder voogdij en toezicht [van de wet] tot op het tijdstip, dat door zijn vader tevoren bepaald was. Zo bleven ook wij [Joden], zolang wij onmondig waren, onderworpen aan **DE EERSTE BEGINSELEN VAN DE WERELD**. Maar toen de volheid van de tijd gekomen was, heeft God zijn Zoon uitgezonden, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet, om hen, die onder de wet waren [Israël], vrij te kopen, opdat wij het recht van zonen zouden verkrijgen.*

Het gelovig Israël is dus niet meer onderworpen aan die eerste beginselen van de wereld. Hier wordt dus de wet als voogd en toezichthouder van het door ongeloof nog niet volwassen zijnde Israël tot de eerste beginselen van de wereld gerekend. Heb je het door?

Nadat Paulus in Galaten de Joden (ons) heeft aangesproken, richt hij zich tot de heidenen (jullie). In hun afgodendienst waren ook zij onderworpen geweest aan de normen en regels van die eerste beginselen van de wereld.

Wat tekent Paulus daar nou toch? De wet van Mozes was toch een werelds beginsel? Nee, het wettisch opvatten van die wet, dat was een onderdeel van de eerste wereldse beginselen. Gods liefdesverklaring aan het volk, zoals Hij dat neergelegd had in de wet, dat was geen onderdeel van de eerste wereldse beginselen. Het wettisch oppikken daarvan! Voor die heidenen was het wettisch opvatten van hun afgodendienst net zo'n onderdeel van diezelfde eerste wereldse beginselen.

De niet joden waren hier dus tot geloof gekomen en daardoor bevrijd van die wereldse beginselen. Zij dreigden echter weer opnieuw onder die wereldse beginselen te komen doordat Joden hen regels en wetten wilden opleggen.

*Galaten 4: 6-11 Dat jullie [Gelovigen uit de heidenen] zonen zijn, God heeft de Geest van Zijn Zoon uitgezonden in onze harten, die roept: Abba, Vader. Jullie zijn dus niet meer slaven, maar zonen; Aangezien jullie zonen zijn, dan zijn jullie ook erfgenamen door God. Maar in de tijd, dat jullie God niet kenden, hebben jullie goden gediend, die het in wezen niet zijn. Nu jullie echter God hebben leren kennen, ja, meer nog, door God gekend zijn, hoe kunnen jullie nu weer terugkeren tot die zwakke en armelijke **BEGINSELEN VAN DE WERELD**, waaraan jullie je weer van meet aan dienstbaar willen maken? Dagen, maanden, vaste tijden en jaren nemen jullie waar. Ik vrees, dat ik mij wellicht tevergeefs voor jullie ingespannen heb.*

Het houden van bepaalde godsdienstige feestdagen als een plicht horend bij hun godsdienstige beleving heeft niets met de levende relatie met de Heer te maken. Zo'n godsdienstige verplichting hoort thuis bij de wereldse beginselen.

Let wel, het is hier in dit Bijbelgedeelte absoluut niet verboden om feest te vieren. Wanneer we dat hier uit halen dan keren we daarmee juist weer terug tot de wereldse beginselen. We leggen ons dan namelijk iets op wat niet hoeft, wat zelfs niet past bij een levende relatie met God. Verplichten om die feestdagen te houden en verbieden om die feestdagen te houden brengt ons allebei op het geordende terrein van de wereldse beginselen.

Tja, wat is dit eigenlijk enorm praktisch vandaag de dag! Vind je ook niet? Want wij maken ons niet druk over uiterlijke feesten, hè? Iedereen mag zelf weten hoe hij Kerst, Pasen of Sinterklaas invult? Toch? Ach ja, laat ik maar eerlijk toegeven dat wij, ondanks onze kennis, soms helemaal meegezogen worden in de boosheid van de moderne media. Wat vergeten we toch makkelijk onze vrijheid in Christus, hè? Dan is het weer duister. Wacht maar....Het licht straalt! Ja, nou zien we het weer duidelijk.

Aan het eind van dit gedeelte wanhoopt Paulus zelfs een beetje over deze gelovigen in Galaten. Als hij nu de 'christenheid' met al zijn regeltjes en normen en waarden zou zien, dan zou hij nog meer reden hebben om te wanhopen. Genade rekent af met deze wereldse beginselen.

7. Geniet Van De Wegvluchtende Wereldse Beginselen

Titus 2: 12 De genade van God ... om ons op te voeden, zodat wij, de goddeloosheid en wereldse begeerten verzakende, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven,

We zagen hoe Paulus in de Galatenbrief afrekenet met de eerste wereldse beginselen. In Colosse wordt de Gemeente, het Lichaam van Christus, in zijn perfecte staat in Christus in de hemelse gezien. Ook wij, als gelovigen die daar deel van uitmaken, krijgen de waarschuwing voor deze eerste beginselen van de wereld.

Colosse 2: 6-10 Nu jullie Christus Jezus, de Heer, ontvangen hebben, wandelt in Hem, geworteld en dan opgebouwd wordend in Hem, bevestigd wordend in het geloof, zoals jullie geleerd is, overvloeiende in dankzegging. Ziet toe, dat niemand jullie meesleept door zijn wijsbegeerte en door ijdel bedrog in overeenstemming met de traditie van de mensen, met de eerste beginselen van de wereld en niet met Christus, want in Hem woont al de volheid van de godheid lichamenlijk; en jullie hebben de volheid verkregen in Hem, die het hoofd is van alle overheid en macht.

Alles wie en wat we zijn, we zijn het in de opgestane en verheerlijkte Heer Christus Jezus. Dat leven in de hemelse is voor ons de werkelijkheid. Zijn genade die nu werkt is voor ons de realiteit. Maar er komen filosofieën en leeg bedrog onder de gelovigen. Die komen met hun normen en waarden, hun regels. Zij willen ons weer terughalen naar die eerste wereldse beginselen. Zie toe, dat je niet meegesleept wordt.

De tweede keer dat Paulus het in Colosse heeft over deze wereldse beginselen zijn ze nog scherper en duidelijker.

Colosse 2: 20-23 Aangezien jullie met Christus gestorven zijn aan de eerste beginselen van de wereld, waartoe laten jullie je, alsof jullie in de wereld leven, geboden opleggen: raak niet, smaak niet, roer niet aan; dat alles zijn dingen, die door het gebruik verloren gaan, zoals het gaat met voorschriften en leringen van mensen. Dit toch is, al staat het in een roep van wijsheid met zijn eigendunkelijke godsdienst, zijn nederigheid en zijn kastijding van het lichaam, zonder enige waarde en dient slechts tot bevrediging van het vlees.

Wij zijn gestorven aan die wereldse beginselen. Ons leven is Christus en niets of niemand anders. Wow! We kunnen best wel even de tijd nemen om dat te laten bezinken.

Ondubbeltzinnig concreet wijst Paulus dan de kenmerken van deze wereldse beginselen aan. Voorschriften dat je bepaalde dingen niet mag eten, niet mag proeven, ja zelfs niet mag aanraken. Het is dan inderdaad godsdienst, maar wel eigendunkelijke godsdienst. Het heeft zelfs een houding van nederigheid. Het is zelfs zo nederig dat het er trots op is zo nederig te zijn. Het kenmerk van godsdienst.

Wij zijn daar met Christus van afgestorven. Deze wereldse beginselen hebben dus ook gewoon geen plek in ons leven. Ja zeg, geen plek!? Hoe krijg je dat voor elkaar? Nou, dat krijgen we ook niet voor elkaar. Nee, het is de genade van God zelf die deze wereldse begeerte verzaakt. Het volle licht van Gods genade schijnt en de wereldse begeerten vluchten, oftewel de begeerte om het juiste te doen via de weg van normen en waarden, regels en voorschriften. Het zijn die begeerten volgens de beginselen van de wereld, die wegvluchten, en het is de genade die straalt. In de praktijk voedt diezelfde genade ons op om er ook van te genieten.

8. Bezadigd, Rechtvaardig & Godvruchtig Leven

Titus 2: 12 De genade van God ... om ons op te voeden, zodat wij, de goddeloosheid en wereldse begeerten verzakende, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven,

Genade werkt ook uit dat we bezadigd leven. Dat betekent letterlijk dat we verstandig (“*sophroon*”) zullen leven. De enige keer dat Paulus het bronwoord (“*phren*”) van dit woord hanteert maakt dat overduidelijk.

1 Corinthe 14:20 Broeders, weest geen kinderen in HET VERSTAND, maar in de boosheid; wordt in het verstand volwassen.

Genade werkt verstandig leven uit. Het denken is vernieuwd. Daar leven we nu uit.

Romeinen 12: 2 Wordt hervormd door je vernieuwde denken,

Genade werkt ook een rechtvaardig leven uit. Dat is het volgende woord in onze tekst. Dit woord is een studie op zich. Het is één van de eerste omschrijvingen van ons als gelovigen, waar we eigenlijk gelijk bij onze redding mee geconfronteerd worden. Enkele overbekende teksten:

Romeinen 1:17 De rechtvaardige zal uit geloof leven.

Romeinen 3: 25-26 Hem [Christus] heeft God voorgesteld als zoenmiddel door het geloof, in Zijn bloed, om Zijn rechtvaardigheid te tonen, daar Hij de zonden, die tevoren onder de verdraagzaamheid van God gepleegd waren, had laten worden; om Zijn rechtvaardigheid te tonen, in de tegenwoordige tijd, zodat Hijzelf rechtvaardig is, ook als Hij hem rechtvaardigt, die uit het geloof van Jezus is.

Romeinen 5:19 Gelijk door de ongehoorzaamheid van één mens de velen zondaren geworden zijn, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van één de velen rechtvaardigen worden.

Galaten 3:11 De rechtvaardige zal uit geloof leven.

Het was de gehoorzaamheid van Christus dat ons rechtvaardig heeft gemaakt. Die gehoorzaamheid wordt ook wel het geloof van Jezus genoemd. Dat geloof hebben we ontvangen om nu als rechtvaardigen uit te leven. Nu blijkt uit ons gedeelte dat dit rechtvaardige leven door de genade van God wordt uitgewerkt. De opvoeding, die de genade ons geeft, zorgt dat we ook van dit rechtvaardig leven gaan genieten.

We zullen ook godvruchtig leven. Het derde kenmerk dat in onze tekst genoemd wordt. De enige keer dat ditzelfde woord nog eens voorkomt in de Bijbel gaat het vergezeld met een belofte.

2 Timotheus 3:12 Allen, die in Christus Jezus godvruchtig willen leven, zullen vervolgd worden.

In de Bijbel zelf komt verder een omschrijving van hoe godsvrucht eruit zien niet voor. Het is niet zo letterlijk een vrucht van God, zoals je een vrucht van een boom of plant kunt plukken. Het Duitse woord ‘*Gottesfurcht*’ geeft de omschrijving feitelijk letterlijker weer.

Godvrucht is de erkenning van wie God is. Het is Hem in de eer laten die Hem toekomt. Dat betekent dat we erkennen dat Hij de soevereine God is die alles in handen heeft en bij wie niets Hem uit de handen loopt. Het is de erkenning dat wijzelf niets aan Zijn plannen kunnen toevoegen en dus ook alles uit Zijn hand aannemen.

Al met al is dit dus de sublieme erkenning dat God Zijn werk door ons doet. De volledige afhankelijkheid van genade.

Onze eenheid met de Heer heeft dan ook het logische gevolg van vervolging, juist door de godsdienstige wereld, zoals Paulus aan Timotheus schreef. Die vervolging is zelfs genade.

Filippi 1:29 Aan jullie is de genade verleend, voor Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden,

9. Gelukkige Hoop Van Zijn Verschijning

Titus 2: 13 verwachtende de zalige hoop en de verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en van onze Redder, Christus Jezus,

Paulus deelt met Titus het feit dat de opvoeding door de genade van God een verwachting uitwerkt. Hier is het de verwachting van de zalige hoop en de verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en van onze Redder Christus Jezus. In het Nieuwe Testament wordt dit Griekse woord voor verwachting gebruikt i.v.m. een Goddelijk ingrijpen. Ikzelf denk tegenwoordig dat die verwachting hier in de brief Titus wijst op de aardse verwachting van Christus komst zoals die thuis hoort binnen de koninkrijks-prediking. Ze zien uit naar het moment dat ze opgewekt zullen worden.

Ons zalig, oftewel gelukkig, uitzicht als Lichaam van Christus is niet het uitzien naar het moment van Christus aardse komst. Het is ook niet een uitzien naar het moment dat we opgewekt zullen worden. Ons uitzicht is dat hetgeen nu al volmaakt werkelijkheid is in Christus, maar wat we nu nog niet met onze ogen kunnen waarnemen, straks ook door onze zintuigen ondervonden worden.

Onze wandel is nu al in de hemelse gewesten. In de opstanding wordt alles waar we nu geestelijk al deel aan hebben ook lichamelijk een feit. We zijn nu al reeds opgewekt. Dat heeft alles met onze geestelijke positie te maken. We zullen in de opstanding dan ook alleen nog maar lichamelijk opstaan. Zoals dat ik gewekt ben door de wekker, maar de droomtoestand blijft nog even doorgaan. Pas als ik daadwerkelijk opsta, dan is alles, geestelijk maar ook lichamelijk, concreet.

Wat een heerlijk moment zal de opstanding zijn wanneer de waarneming van Gods werkelijkheid tastbaar, proefbaar, voelbaar, zichtbaar, hoorbaar, ja ondervindbaar wordt. Al onze zintuigen krijgen er deel aan. We hebben niet meer met het vlees te maken. Het lichaam is niet meer zwak en gebroken. Zowel geestelijk als lichamelijk zijn we dan één in Christus.

Wij zijn nu al in de hemelse. We hoeven daar niet naartoe. We genieten nu al de heerschappij samen met Christus. Die hoeven we straks niet in te gaan nemen. Wanneer Christus verschijnt, die ons leven is, zullen wij met Hem verschijnen in heerlijkheid. Wat een heerlijke hoop!

Zie je wat Paulus hier in Colosse over ons beschrijft?

Colossenzen 3:4 Wanneer Christus, ons leven, zal geopenbaard worden, dan zullen jullie ook samen met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

In de opstanding zijn wij volkomen verbonden met de Heer. Hij verschijnt en dus verschijnen wij. Het licht gaat ook hier weer stralen, maar dit keer dwars door ons heen. En hoe beschrijft Paulus het aan Titus?

Titus 2: 13 verwachtende de zalige hoop en de verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en van onze Redder, Christus Jezus,

In de opstanding verschijnt de Heer aan hen. Ook hier gaat het licht stralen, maar nu is het van de Heer komend naar de aarde. Dezelfde gebeurtenis, maar twee groepen, die het beiden verschillend zullen meemaken.

Titus 2: 14 die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid, en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken.

Met deze tekst zijn we eigenlijk helemaal midden in de boodschap van het Nieuwe Verbond terecht gekomen. De boodschap voor Gods eigen volk 'Israël'. Er valt nog veel meer te zeggen over dit volk, maar dat laat ik voor een later moment in deze serie studies.

Ook tijdens het Nieuwe Verbond is het God zelf die het volk Israël vormt tot een volijverig volk in goede werken. Ook voor Israël is hier geen sprake van eigen werk.

Dit is in het Lichaam van Christus niet anders.

Efeze 2:10 Want Zijn maaksel zijn wij, in Christus Jezus tot in goede werken geschapen, die God tevoren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen.

De ene nieuwe mens, waar we in het 15e vers van Efeze 2 over lezen, is dit maaksel van God dat geschapen is tot die goede werken. Het woordje “*maaksel*” in deze tekst is het Griekse woord “*poiema*”, waar je gelijk al het woord voor gedicht (“*Poem*”) in kan herkennen. Het Lichaam van Christus is hier a.h.w. het gedicht van God. De woorden binnen dat gedicht hoeven er zelf niet tegenaan te gaan. Ze hoeven niet zelf goede werken te presteren. Dat gedicht van God is op zich al volmaakt.

Wanneer de letters binnen het gedicht zelfstandig zouden proberen goede werken af te leveren, dan zou er niets overblijven van het gedicht. De schoonheid van het gedicht gaat verloren. Dat is echter onmogelijk. God houdt Zijn gedicht op zijn plek. Ieder mag genieten van die goede werken, die God allang klaargelegd had.

Het genieten van alles wat God werkt en tot stand brengt in ons leven is het doel van de opvoedende genade. Voor iedereen zonder uitzondering is het een feit dat God alles tot stand brengt. Ik hoop echter dat jullie met deze studie weer ietsje dichterbij het genot van dit feit zijn gekomen.

10. Tuchtiging Als Opvoeding

*Titus 2: 12 Genade van God om ons **OP TE VOEDEN**, zodat wij, de goddeloosheid en wereldse begeerten verzakende, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven,*

De genade voedt op. Het Griekse woord voor “opvoeden” is hier weer geen gebruikelijk woord voor opvoeding. Het gaat namelijk veel verder. Er zit ook onderwijs in, maar het gaat veel verder dan simpel onderwijs. Paar voorbeelden:

*Handelingen 7:22 Mozes werd **ONDERWEZEN** in alle wijsheid van de Egyptenaren.*

*Handelingen 22:3 Ik ben aan de voeten van Gamaliël **OPGELEID**.*

Mozes is helemaal doordrenkt in het onderwijs van Egypte en daar helemaal in gevormd. Zo was Paulus opleiding aan de voeten van Gamaliël idem dito. In deze Nederlandse vertaling lijken hier wel twee verschillende woorden te zijn gebruikt, maar in de Griekse grondtekst is dit hetzelfde woord als dat Paulus in Titus 2: 12 gebruikt voor ‘opvoeden’.

Mozes onderwijs was meer dan een lesje. Het was een gehele opvoeding. Het totale pakketje aan. De opleiding van Paulus aan de voeten van Gamaliël was ook veel meer dan een simpel onderwijzing. Het gaat bij deze woorden om de vorming waardoor het geleerde ook genoten wordt.

Het onderwijs, oftewel de opvoeding van genade is dus niet zomaar een lesje dat geleerd wordt. De meeste keren wordt het met tucht vertaald en soms met een wel heel fysieke vorm als ‘geselen’. Het is dus heel sterk een soort vorming via de harde weg van persoonlijke ervaring. Het duidelijkste voorbeeld vinden we terug in de Hebreeënbrief.

*Hebreeën 12: 1-11 Daarom dan, laten ook wij, nu wij zulk een grote wolk van getuigen rondom ons hebben, afleggen alle last en de zonde, die ons zo licht in de weg staat, en met volharding de wedloop lopen, die voor ons ligt. Laat ons oog daarbij alleen gericht zijn op Jezus, de leidman en voleinder van het geloof, die, om de vreugde, welke voor Hem lag, het kruis op Zich genomen heeft, de schande niet achtende, en gezeten is aan de rechterzij van de troon van God. Vestig je aandacht dan op Hem, die zulk een tegenspraak van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat jij niet door matheid van ziel verslapt. Jij hebt nog niet ten bloede toe weerstand geboden in je worsteling tegen de zonde, en je hebt de vermaning vergeten, die tot jou als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht **DE TUCHTIGING** van de Heer niet gering, en verslap niet, als je door Hem bestraft wordt, want wie Hij liefheeft **TUCHTIGT** de Heer, en Hij kastijdt iedere zoon, die Hij aanneemt. Als **TUCHTIGING** heb je dit te dragen: God behandelt jou als zonen. Want is er wel een zoon, die door zijn vader niet **GETUCHTIGD** wordt? Blijf je echter vrij van **DE TUCHTIGING**, welke allen ondergaan hebben, dan ben je een bastaard, en geen zonen. Voorts, **DE TUCHTIGING** van onze vaders naar het vlees hebben wij ondergaan en wij zagen tegen hen op; zullen wij ons dan niet nog veel meer onderwerpen aan de Vader van de geesten, en leven? Want zij hebben ons voor luttele dagen naar hun beste weten **GETUCHTIGD**, maar Hij doet het tot ons nut, opdat wij deel verkrijgen aan zijn heiligheid. Want alle **TUCHT** schijnt op het ogenblik zelf geen vreugde, maar smart te brengen, doch later brengt zij hun, die erdoor geoefend zijn, een vreedzame vrucht, die bestaat in gerechtigheid.*

De tuchtiging, oftewel de opvoeding hier van de Vader van Joodse gelovigen, is die strijd ten bloedens toe tegen de zonde van buitenaf. De omstandigheden van vervolging en foltering worden hier dus getekend als onderdeel van de zware opvoeding in de praktijk.

Hier is het dus als vanzelfsprekend dat leven uit genade vervolging oplevert.

2 Timotheus 3:12 Trouwens, allen, die in Christus Jezus godsvruchtig willen leven, zullen vervolgd worden.

In Hebreeën wordt dit getekend als een normaal onderdeel van de opvoeding van de gelovige.

Deze tucht kom je niet tegen bij de brieven die uitgesproken een boodschap hebben aan de Gemeente, het Lichaam van Christus. Ook wij mogen met name te midden van de godsdienstige wereld tegenstand verwachten op de boodschap van genade. In zekere zin is ook voor ons die praktische ervaring een stukje opvoeding van de genade van God.

11. Verschijning Van De Gelukkige God

Inmiddels ben je er waarschijnlijk al aan gaan wennen dat we in deze serie studies het praktisch geloofsleven nogal centraal hebben staan. Maar Paulus spreekt soms over het heden en soms over de toekomst. Het heden wordt meestal als praktisch ervaren terwijl sommigen de toekomst nou juist als een nogal onnodig ingewikkelde materie ervaren. Gek genoeg hebben ook wij als gelovigen vaak de houding van “*Wie dan leeft, wie dan zorgt*”.

Is dat jouw instelling dan kan ik je adviseren deze studie gewoon over te slaan. Paulus spreekt nou eenmaal ook over de toekomst midden in zijn betoog van heel praktische lessen. Dat is ook in ons Bijbelgedeelte niet anders.

Titus 2: 13 VERWACHTENDE de zalige hoop en verschijning van de heerlijkheid van de grote God en onze Redder Jezus Christus;

Paulus gebruikt het werkwoord ‘*verwachten*’ nergens anders in zijn brieven voor een Goddelijke Aktie. Telkens waar het werkwoord wel gebruikt wordt in verband met een Goddelijk ingrijpen, staat het in relatie tot het aardse Koninkrijk van God.

Markus 15:43 Jozef van Arimatea, een aanzienlijk lid van de Raad, die ook zelf het Koninkrijk van God VERWACHTTE;

Lukas 2:25 Er was een man te Jeruzalem, wiens naam was Simeon, en deze man was rechtvaardig en vroom, en hij VERWACHTTE de vertroosting van Israël,

Lukas 2:38 Zij sprak over Hem tot allen, die voor Jeruzalem verlossing VERWACHTTEN.

Lukas 23: Een stad van de Joden, die het Koninkrijk van God VERWACHTTE.

Handelingen 24: 14-15 Dit erken ik voor jullie, dat ik naar die weg, die zij een sekte noemen, inderdaad de God van de vaderen vereer, gelovende al hetgeen in de wet en in de profeten geschreven staat, terwijl ik van God hoop, gelijk ook dezen zelf het VERWACHTEN, dat er een opstanding van rechtvaardigen en onrechtvaardigen zal zijn.

Judas 1:21 VERWACHTENDE de ontferming van onze Heer Jezus Christus tot in het leven van de aïon.

Nergens wordt dit werkwoord ‘*verwachten*’ gebruikt in relatie tot de hemelse positie die het Lichaam van Christus in Christus inneemt. Hetgeen hier verwacht wordt blijkt ook nergens in relatie te staan tot het uitzicht dat wij als Lichaam van Christus bezitten.

De verwachting was gericht op de zalige hoop. Die hoop wordt in deze tekst opgevolgd door ons Nederlandse tussenvoegsel ‘*en*’. In het Grieks wordt dit woordje ‘*kai*’ redelijk vaak gebruikt zoals wij een dubbele punt plaatsen.

Paulus spreekt hier niet van een verwachting van twee verschillende grootheden. Hij spreekt over de zalige hoop. Die hoop is de verschijning van de heerlijkheid van de grote God en onze Redder Jezus Christus. De allereerste uitdrukking ‘*de zalige hoop*’ geeft al direct aan in welke richting gezocht moet worden.

Bij een uitdrukking als de zalige hoop hebben we wellicht nog weinig voorstelling. Hier wordt echter het spirituele woord voor geluk of voorspoed gebruikt. Ik zeg ‘*spiritueel woord*’ omdat je in het Grieks ook een gewoon alledaags woord voor geluk of voorspoed hebt. Dat wordt echter niet in de Bijbel gehanteerd. Onze God is deze gelukkige of voorspoedige God.

1 Timotheus 1:11 Het evangelie van de heerlijkheid van de gelukkige God, dat mij is toevertrouwd.

Het evangelie van de heerlijkheid van de gelukkige God dat aan Paulus was toevertrouwd was de boodschap van het Nieuwe Verbond dat door de opgestane Heer direct aan Paulus bekend was gemaakt, zoals hij dat in de Galatenbrief beschrijft.

Het uitzicht van dat blijde nieuws was juist dat die heerlijkheid van de gelukkige God op aarde openbaar zal komen. Dat is de verschijning van de heerlijkheid zoals die in Titus 2: 13 beschreven wordt als de inhoud van de gelukkige hoop.

De gelukkige hoop is dat de Heer Jezus Christus eenmaal zal verschijnen als de gelukkige en enige Heerser.

1 Timotheus 6: 13-15 Ik beveel voor God,,dat je dit gebod onbevlekt en onberispelijk handhaaft tot de verschijning van onze Heer Jezus Christus, welke op Zijn tijd de gelukkige en enige Heerser zal doen aanschouwen, de Koning der koningen en de Heer der Heren,

Evenals in Titus zie je hier die twee kenmerken. De hoop op de gelukkige en enige Heerser als eerste. Ten tweede de verschijning van onze Heer Jezus Christus.

Christus verschijning en Zijn koningschap hier op aarde zijn doorlopend aan elkaar gekoppeld.

2 Timotheus 4:1 Zijn verschijning als op zijn koningschap:

Toen de grondwet van deze gelukkige heerschappij werd opgetekend waren de geluksbetuigingen niet van de lucht.

Mattheus 5:3 Gelukkig de armen van geest, want voor hun is het Koninkrijk der hemelen.

Mattheus 5:4 Gelukkig die treuren, want zij zullen vertroost worden.

Mattheus 5:5 Gelukkig de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven.

Mattheus 5:6 Gelukkig die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.

Mattheus 5:7 Gelukkig de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden.

Mattheus 5:8 Gelukkig de reinen van hart, want zij zullen God zien.

Mattheus 5:9 Gelukkig de vredestichters, want zij zullen kinderen Gods genoemd worden.

Mattheus 5:10 Gelukkig de vervolgdten om der gerechtigheid wil, want voor hun is het Koninkrijk der hemelen.

Mattheus 5:11 Gelukkig zijn jullie, wanneer men je smaadt en vervolgt en liegende allerlei kwaad van je spreekt om Mijnentwil.

Van de Evangeliën t/m de Openbaring staat het Koninkrijk van God doorlopend in relatie tot de gelukkige oftewel de voorspoedige God. Al zijn plannen zullen ook vast en zeker gelukken en Hij zal voorspoedig daarin zijn. Zijn voorspoed zal ook over allen binnen dat Koninkrijk uitwaaiëren.

De gelukkige hoop en dus de verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Redder, Christus Jezus, valt onmogelijk in te passen binnen de huishouding van de verborgenheid. Het is een onderdeel van het profetisch woord. In de Dag des Heren, als de wetteloze zich openbaart, dan zal Zijn verschijning plaatsvinden.

2 Thessalonica 2:8 Dan zal de wetteloze zich openbaren; hem zal de Heer Jezus doden door de adem van Zijn mond en machteloos maken door Zijn verschijning, als Hij komt.

12. Het Eigen Volk Van God

Opnieuw zou een groep gelovigen kunnen denken dat in deze studie geen enkel praktisch nut gediend wordt. In deze studie wordt namelijk de adressering van dit Bijbelgedeelte onder de loep genomen.

Waarom doe ik nou ook zoiets gek? Tja, silly me. Daar kan ik je een heel simpel antwoord op geven: Omdat Paulus die adressering in dit Bijbelgedeelte gewoon vermeld. Dat zou ik dus moeten overslaan, wil ik eraan ontkomen. Mensen, dat lukt me nou juist niet! Ik kan je dus adviseren om deze studie gewoon aan je voorbij te laten gaan als je dit onderzoek naar wie er eigenlijk aangesproken wordt als uitermate onpraktisch ervaart.

*Titus 2: 14 die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid, en voor Zich te **REINIGEN EEN EIGEN VOLK**, volijverig in goede werken.*

Centraal in deze tekst staat 'een eigen volk'. De uitdrukking betekent feitelijk een volk door God uitgekozen uit de andere volkeren om Zijn eigendom te zijn. Letterlijk komt deze uitdrukking zo alleen hier voor. Verwante uitdrukkingen zijn er echter legio.

*Exodus 19: 5-6 Nu dan, als jullie aandachtig naar Mij luisteren en mijn verbond bewaren, dan zullen jullie **UIT ALLE VOLKEN MIJ TEN EIGENDOM** zijn, want de ganse aarde behoort Mij. En jullie zullen Mij een koninkrijk van priesters zijn en **EEN HEILIG VOLK**. Dit zijn de woorden die je tot de Israëlieten spreken zult.*

*Deuteronomium 7: 6 Jullie [Israël] zijn **EEN VOLK**, dat Yahweh, jullie God, heilig is; jullie heeft Yahweh, jullie God, **UIT ALLE VOLKEN** op de aardbodem uitverkoren om **ZIJN EIGEN VOLK** te zijn.*

*Deuteronomium 14: 2 Jullie [Israël] zijn **EEN VOLK**, dat Yahweh, jullie God, heilig is, en jullie heeft Yahweh uitverkoren om Hem **EEN EIGEN VOLK** te zijn uit al de volken, die op de aardbodem wonen.*

*Deuteronomium 26: 18-19 Yahweh heeft vandaag over jullie het woord aanvaard, dat jullie **ZIJN EIGEN VOLK** zullen zijn, zoals Hij tegen jullie gezegd heeft, en dat jullie al zijn geboden zullen onderhouden. Dan zal Hij jullie verheffen tot een lof, een naam en een sieraad, **BOVEN ALLE VOLKEN** die Hij geschapen heeft en dan zullen jullie **EEN VOLK** zijn, geheiligd aan Yahweh, jullie God, zoals Hij gezegd heeft.*

Een behoorlijk grote groep gelovigen gebruikt de heenwijzing naar precies dezelfde uitdrukking in deze brief van Paulus (Titus 2: 14) om te denken dat de keuze van God voor een eigen volk overgegaan is van Israël naar de christenen. Men gebruikt hier zelfs wel een uitspraak van Petrus voor.

1 Petrus 2: 10 jullie, eens niet Zijn volk, nu echter Gods volk, eens zonder ontferming, nu in Zijn ontferming aangenomen.

Wordt hier nou de gemeente, het Lichaam van Christus, aangesproken? Nee! Israël!

1 Petrus 1: 1 Petrus, een apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen, die in de verstrooiing zijn.

Zijn brief was gericht aan de joden in de verstrooiing.

Eens niet Zijn volk, nu echter Gods volk. Dit wijst niet op een omwisseling van volken als speciaal eigendom van God. Of nog beter gezegd: Dit wijst niet op het in de plaats komen voor het volk Israël van iets wat nergens in de Schrift een volk genoemd wordt, de Gemeente, het Lichaam van Christus. De originele uitspraak in Hosea is daar overduidelijk over.

Hosea 1:10 Het getal van de kinderen van Israël zijn als het zand van de zee, dat niet gemeten noch geteld kan worden; en het zal geschieden dat op de plaats, waar tot hen gezegd zal zijn: Jullie zijn Mijn volk niet; tot hen gezegd zal worden: Jullie zijn kinderen van de levende God.

Op dat volk wijst ook Paulus in zijn brief aan Titus als hij spreekt over dat eigen volk van God. Heel kenmerkend voor dit volk is ook de uitdrukking 'voor Zich een eigen volk reinigen' in dit vers aan Titus. God zal namelijk inderdaad Zijn eigen volk Israël reinigen in het Nieuwe Verbond.

*Jeremia 33: 7-8 ja, Ik zal een keer brengen in het lot van Juda en Israël en hen opbouwen als weleer; **IK ZAL HEN REINIGEN** van al hun ongerechtigheid, waardoor zij tegenover Mij gezondigd hebben, Ezechiël 36: 22-27 Daarom, zeg tot het huis van Israël: Zo zegt Adonai Yahweh: niet omdat jullie het willen doe Ik het, o huis van Israël, maar om Mijn heilige naam, die jullie ontheiligd hebben onder de volken in wier gebied jullie gekomen zijn. Ik zal Mijn grote naam die onder de volken ontheiligd is, die jullie te midden van hen ontheiligd hebben, heiligen; en de volken zullen weten, dat Ik Yahweh ben, luidt het woord van Adonai Yahweh, wanneer Ik Mij voor hun ogen aan jullie de Heilige zal betonen. Ik zal jullie weghalen uit de volken en jullie bijeen vergaderen uit alle landen, en Ik zal jullie brengen naar je eigen land; Ik zal rein water over jullie sprengen, en **JULLIE ZULLEN REIN WORDEN**; van al je onreinheden en van al je afgoden **ZAL IK JULLIE REINIGEN**; een nieuw hart zal Ik jullie geven en een nieuwe geest in je binnenste; het hart van steen zal Ik uit jullie lichaam verwijderen en Ik zal jullie een hart van vlees geven. Mijn Geest zal Ik in jullie binnenste geven en maken, dat jullie naar mijn inzettingen wandellen en naarstig mijn verordeningen onderhouden.*

*Ezechiël 36:33 Zo spreekt Adonai Yahweh: **WANNEER IK JULLIE REINIG** van al jullie ongerechtigheden, zal Ik de steden weer bevolken en zullen de puinhopen herbouwd worden;*

*Ezechiël 37:23 Niet langer zullen zij zich verontreinigen met hun afgoden, hun gruwelen en al hun overtredingen, maar Ik zal hen verlossen van alle afvalligheid waarmee zij gezondigd hebben, en hen **REINIGEN, ZODAT ZE MIJ TOT EEN VOLK ZULLEN ZIJN EN IK HUN TOT EEN GOD ZAL ZIJN.***

Kijk, van ons als het lichaam van Christus zegt Paulus in de Efezebrief ook dat dit lichaam wordt gereinigd door het waterbad van het Woord. Exact hetzelfde werkwoord. Wat echter anders is, dat is dat in Efeze 5 een lichaam gereinigd wordt terwijl we hier nadenken over het gewassen worden van een compleet volk, Gods eigen volk.

Het eigen volk dat God Zich reinigt is geen ander dan het volk Israël, ook wanneer Paulus erover schrijft. Paulus opereert hier in zijn dienst aan het Nieuwe Verbond.

2 Corinthe 3:6 die ons ook bekwaam gemaakt heeft om dienaren te zijn van een nieuw verbond.

13. Volijverig In Goede Werken

In deze laatste studie zullen we ontdekken dat het onderscheiden van de diverse huishoudingen van God extreem praktisch is. Wij hoeven namelijk niet te verwachten dat als de genade in ons werkt dan ook de eis van de wet in ons vervuld zal worden. Gaan we daar echter wel van uit, dan zullen we ontdekken dat God dat niet in ons, het lichaam van Christus, uitwerkt. Ik zie het nogal eens gebeuren dat men die praktijk dan toch maar zelf probeert in te vullen met alle ellende van dien. Nee, de verschillen zien is de basis voor een gezonde wandel in genade.

*Titus 2: 14 die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van **ALLE ONGERECHTIGHEID**, en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken.*

Dit volk dat God voor Zichzelf reinigt zal volkomen vrijgemaakt worden van alle ongerechtigheid. Misschien dat wij, bij oppervlakkige lezing van deze tekst, gelijk in de juichstemming springen: 'Zie je wel! Genade heeft ons vrijgemaakt van alle ongerechtigheid!'

Ik denk dat we op zich blij mogen zijn dat we ons geen zorgen hoeven te maken over zonden omdat God daar definitief mee heeft afgerekend. Geniet daar maar ten volle van! Het probleem van de ongerechtigheid is echter nog nooit ons probleem geweest. Dat probleem bestaat namelijk uitsluitend voor een volk van God, dat in het nieuwe verbond door Gods Geest geleid wordt om volkomen de eis van de wet te vervullen.

Het woord dat hier met 'ongerechtigheid' vertaald staat wordt in andere Bijbelteksten terecht weergegeven met 'wetteloosheid' of 'wetsverachting'. Dat is ook de letterlijke weergave.

*Mattheus 7:23 Gaat weg van Mij, jullie werkers van **DE WETTELOOSHEID!***

*Mattheus 23:28 Van binnen zijn jullie vol huichelarij en **WETSVERACHTING**.*

*Mattheus 24:12 Omdat **DE WETSVERACHTING** toeneemt, zal de liefde van de meesten verkillen.*

*Romeinen 6:19 Zoals jullie je leden gesteld hebben ten dienste van de onreinheid en van **DE WETTELOOSHEID** tot **WETTELOOSHEID**,*

*1 Corinthe 9:21 Voor hen die **ZONDER WET** zijn als **ZONDER WET**, hoewel niet **ZONDER WET** van God maar wettig van Christus, opdat ik hen die **ZONDER WET** zijn, zou winnen.*

*2 Corinthe 6:14 Wat heeft gerechtigheid gemeen met **WETTELOOSHEID**?*

*2 Thessalonica 2:7 Het geheimenis van **DE WETTELOOSHEID** is reeds in werking;*

*1 Johannes 3:4 Ieder, die de zonde doet, doet ook **DE WETTELOOSHEID**, en de zonde is **WETTELOOSHEID**.*

Overal wordt dit woord gebruikt in relatie tot het Nieuwe Verbond. Tijdens het Nieuwe Verbond werkt genade uit dat de wet in het binnenste van de gelovige geschreven staat. Dat werkt dus vanzelfsprekend de eis van die wet ook uit.

*Romeinen 8: 3-4 God heeft, door zijn eigen Zoon te zenden in een vlees, aan dat van de zonde gelijk, en wel om de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, opdat **DE EIS VAN DE WET VERVULD** zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, doch naar de Geest.*

Waar genade werkt in het Nieuwe Verbond, daar is de gelovige vrijgemaakt van elke wetteloosheid. Men is niet meer zonder wet en men gedraagt zich ook niet meer als zonder wet. Integendeel, de genade werkt onder het Nieuwe Verbond uit dat de eis van de wet in het leven van de gelovige wordt uitgevoerd.

*Titus 2: 14 die Zich voor ons heeft gegeven om ons **VRIJ TE MAKEN** van alle ongerechtigheid, en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken.*

Zowel het Griekse werkwoord dat hier met "vrijmaken" vertaald wordt als deze wetteloosheid zullen we vergeefs zoeken in Paulus schrijven aan de Gemeente, het Lichaam van Christus. Wij staan dan ook totaal anders tegenover de wet.

Efeze 2:15 Hij [Christus] heeft in Zijn vlees de wet van de geboden, in inzettingen bestaande, buiten werking gesteld, om in Zichzelf, vrede makende, de twee tot één nieuwe mens te scheppen,

Het door God zelf gereinigde volk dat vrijgemaakt is van alle wetteloosheid kan simpelweg geen ander volk zijn dan het volk dat altijd al Gods eigendom geweest is: Israël.

Titus 2: 14 Een eigen volk, volijverig in goede werken.

Ook onder het volk van God en ook tijdens het Nieuwe Verbond is het God zelf die een volk vormt dat volijverig is in goede werken. Waar bij ons Christus als ons Leven openbaar komt in de goede werken, zo is het onder het Nieuwe Verbond de wet, die in de harten geschreven is, die in deze goede werken tot uiting komt.

Gods opvoedende genade werkt dus niet uitsluitend voor ons, de Gemeente, het Lichaam van Christus, die nu leeft in de huishouding van Gods genade. Gods opvoedende genade werkt ook in Gods eigen volk Israël en ook in alle volkeren. Het is die opvoedende genade, die echt in alle mensen doorwerkt.

*Titus 2: 11 De genade van God is verschenen, **REDDING BRENGEND AAN ALLE MENSEN,***

